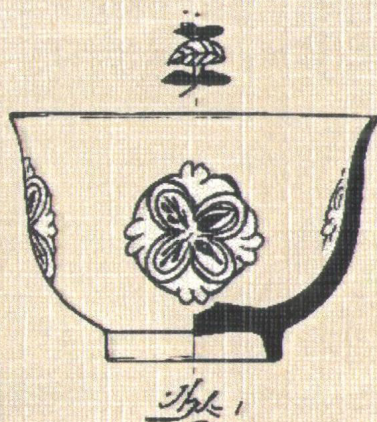

АРХЕОЛОГІЯ БУКОВИНИ: ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Тези доповідей V міжнародного
наукового семінару

м. Чернівці, 10 грудня 2021 року

Міністерство освіти і науки України
Інститут археології НАН України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Науково-дослідний Центр Буковинознавства (Чернівці)
ВГО «Спілка археологів України»

V міжнародний науковий семінар

АРХЕОЛОГІЯ БУКОВИНИ: ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Тези доповідей

м. Чернівці, 10 грудня 2021 р.

Чернівці
Механізм

2021

ОРГКОМІТЕТ

Добржанський О. В., д.і.н., проф. (*голова*)
Скорейко Г. М., к.і.н., доц. (*заступник голови*)
Моця О. П., д.і.н., проф., чл.-кор. НАН України
Михайлина Л. П., д.і.н., доц., ст.н.с.
Пивоваров С. В., д.і.н., проф.
Рідуш Б. Т., д.г.н., проф.
Чучко М. К., д.і.н., проф.
Возний І. П., д.і.н., проф.
Петраускас О. В., к.і.н., ст.н.с.
Кулаковська Л. В., к.і.н., ст.н.с.
Манігда О. В., к.і.н., н.с.
Ткачук Т. М., к.і.н.
Черновол Д. К., к.і.н., н.с.
Руснак О. В., к.і.н.
Прохненко І. А., к.і.н., доц.
Буйновська Є. В.
Баюк В. Г.
Грига В. В.
Боднарук М. І.
Романович Т. І.
Калініченко В. А., к.і.н.
Ільків М. В., к.і.н. (*секретар*)

Археологія Буковини: здобутки та перспективи: Тези доповідей
V міжнародного наукового семінару (м. Чернівці, 10 грудня 2021 р.). –
Чернівці: Технодрук, 2021. – 204 с.

Тези доповідей наукового семінару присвячені актуальним питанням археології Буковини та сусідніх регіонів. Розглядається проблематика кам'яної доби, епохи палеометалу, раннього заліза, середньовіччя та раннього нового часу, а також історії вивчення, охорони та використання об'єктів археологічної спадщини, музеєфікації старожитностей краю. Результати досліджень представили науковці та краєзнавці з Чернівецької, Львівської, Івано-Франківської, Тернопільської областей, Києва, Чернігова, Ужгорода, Кам'янця-Подільського (Україна), Чикаго (США), Бухареста, Сучави та Ясс (Румунія), Будапешта (Угорщина), Єдинецького району (Молдова).

З М І С Т

Авраменко М.О., Діденко С.В., Петраускас О.В. Дослідження на поселенні Бузовиця-1: результати та перспективи	9
Aparaschivei C., Berzovan A., Simalcsik A., Niculică B.P Mihoveni-Cahla Morii, Suceava County. Funeral discoveries belonging to the Poieneni-Lukaševka culture	12
Бандрівський М.С. Ланцетоподібні вістря стріл і списів із Західного Поділля і Північної Буковини: індикатор інокультурної інвазії зі сходу чи з півночі?	13
Боднарюк М.І. Нове багатощарове поселення на лівому березі р. Котовець в с. Опришени Глибоцької територіальної громади	17
Боднарюк М.І., Безушко І.Р., Ісопеску А.П. Зникле село Бірлінци у світлі археологічних досліджень.....	19
Буйновська Є.В. Охорона, реставрація та використання Комплексу споруд Хотинської фортеці XIII-XVIII століття	22
Буравченко В.С. Досвід відтворення кишенькового сонячного годинника з Львівського історичного музею в рамках проекту Master Terebrus	25
Вакуленко Л.В. Зубрицька культура і старожитності перших століть н.е.	27
Возний І.П. Типологія керамічних мисок XII – першої половини XIII ст. з поселень північної частини Буковини	30
Воротняк І.Д. Орні знаряддя обробітку ґрунту на Буковині за даними археологічних, іконографічних та етнографічних джерел	33

Горобець Л.В. Знахідка решток птахів при розкопках на вулиці Зарваньська 7/2 (м. Кам'янець-Подільський) – рідкісний випадок для археозоології України.....	36
Гуря Н.С. Археологічні старожитності долини річки Чугур на території с. Братушани	38
Гуцал В.А. Археологічні розвідки Чернівецького університету 1958 р.....	40
Желага Д.І. Морфологія та орнаменти біноклеподібних посудин з поселення трипільської культури етапу VI Ожеве-острів.	45
Іваночко А.І. До питання про походження поховального комплексу, знайденого на території Заповідника «Хотинська фортеця».....	47
Ільків М.В., Петровський-Штерн Й. Фрагменти єврейських надгробків з Хотинської фортеці.....	50
Калініченко В.А., Пивоваров С.В. Тильник канчука чи закінчення батога? (До інтерпретації однієї знахідки з Чорнівського городища).....	52
Коржик В.П. Природно-історичні кластери Прут-Дністерського межиріччя Буковини.	57
Коржик В.П. До питання давніх військових поховань.....	59
Корохіна А.В. До проблеми археометричного дослідження будівельної кераміки пізньоримського часу та середньовіччя на Середньому Дністрі	61
Косован В.М., Косован Л.В. Історико-культурна спадщина Хотина і околиць: досвід картографування	65

Кравченко Р.А., Черненко О.Є. Городище роменської культури Радичівське-3 у Середньому Подесенні (за матеріалами досліджень 1991-1992 рр.).....	67
Кузик О.П., Грига В.В., Ільків М.В., Калініченко В.А. Підземний хід у мечеті валіде-султан Хотинської фортеці.....	70
Купчанко М.М. Нові матеріали про житлобудівництво на поселені трипільської культури Шипинці	72
Кушнір І.Б. Повідомлення про археологічні студії на шпальтах україномовної періодики Буковини міжвоєнного періоду.....	76
Легета В.П. Відображення археологічних досліджень Бориса Тимошука в періодиці (за матеріалами ДАЧО).....	78
Мельничук О.Л. Давній Галич як церковно-релігійний центр Галичини XII-XVIII ст. (за даними археології)	80
Миська Р.Г. Монастир на Урицьких скелях: гіпотези та археологічні матеріали	82
Михайлюк В.В., Ємчук В.В. Декларування нерухомих об'єктів культурної спадщини	83
Михайлюк В.В., Ільків М.В., Калініченко В.А. Археологічний матеріал Нового часу з вул. Мізунського в м. Чернівці (з нагоди 250-ліття від заснування Садогури)	85
Niculică V.P. Some thoughts about the beginning of archeology in the Austrian Bucovina	88
Парацій В.М. Слов'яно-руські речові археологічні скарби Бережанського краю: локалізація та музеєфікація	91
Парацій В.М. Монетні скарби та окремі артефакти Бережанського краю: знахідки й музеєфікація	94

Петегрич В.М. Міста княжої доби з Наддністрянщини: чого не фіксують писемні джерела	97
Петраускас О.В. До питання про походження черняхівської культури на території України	100
Погоральський Я.В. Житла празької культури з Буковини (за матеріалами поселень Рашків і Кодин)	103
Преступенко Ю.В. Пам'яткоохоронна діяльність Чернівецького обласного центру з питань культурної спадщини у 2021 р.	105
Прохненко К.І. Безвиграшний варіант? Проблема власного майбутнього для «відкривачів минулого нації» в умовах пенсійної реформи в Україні	109
Романович Т.І. Попередні результати декларування нерухомих об'єктів культурної спадщини Чернівецької області	112
Ротар О.В. Скарби бронзових виробів в експозиції Чернівецького обласного краєзнавчого музею (з історії дослідження)	115
Рубанець М.В. Антропоморфний камінь-плита у с. Михайлівка	118
Руснак О.В. Печатка парафії села Рестеу-Атаки Хотинського повіту	120
Садов'як М.Д. Археологічні пам'ятки с. Жуків на Івано-Франківщині	122
Сандуляк В.О. Південно-східна башта Хотинського замку XV–XVI ст.	125
Семенюк М.С. Археологічні матеріали давньоруської культури, знайдені на території мікрорайону Рогізна	128

Строцьонь Б.С. Розкопки біля Бучацької ратуші у 2021 р.	129
Ткачук Т.М. Місце поселення Більча Золотого Парку III серед пам'яток етапу В II трипільської культури	131
Томенчук Б.П. Особливості архітектурно-просторового розпланування двох середньовічних монастирів з ротондами на Галицько-Буковинському Прикарпатті	133
Христан Н.М. Мемогія як форма увічнення влади: саркофаг князя Ярослава Мудрого	136
Черновол Д.К. Планіграфія біноклеподібних посудин на поселенні Ожеве-острів	140
Чобан Р.Д. Пам'ятка Джурів IX – городище епохи раннього заліза	143
Чучко М.К. Думитру та Мирон Барновські як власники с. Топорівці і ктитори старовинної церкви св. пророка Іллі	145
Шевчук Б.В., Ільків М.В. Антропоморфна пластика з поселення трипільської культури Мошанець, уроч. Джія	150
Шкурідін О.М. Слов'янські та давньоруські городища й поселення поблизу села Кулішівка	152
Яковишина Я.М. (Не)заліщицьке трипільське поселення Бабин (урочище Яма) на правобережжі Дністра	155
Якубовська О.З. Споруди, пов'язані з гончарним виробництвом, із пам'яток останньої чверті I тис. н.е. в українському Прикарпатті	158
Болтанюк П.А., Мегей В.П. Клейма гончарні з Вірменського бастиону	160

Драгомирецька О.Г. Скіфські бронзові дзеркала з Буковини	164
Кононенко О.М., Рідуш Б.Т., Поп'юк Я.А. Палеолітичні місцезнаходження в околицях с. Баламутівка (Чернівецька обл.)	167
Мордовін М.В., Прохненко І.А. Нюрнберзька текстильна пломба кінця XVI ст. з с. Переспа Сокальського району Львівської області	171
Нечитайло П.О., Тимчук Д.В., Омельченко О.В., Хромова І.К. Приміщення з тамгоподібним знаком зі скельно- печерного комплексу біля с. Василівка.....	175
Терський С.В., Демський Н.В., Куценяк О.Я. Пам'ятки ранньоскіфської доби в околицях с. Словіти на Львівщині	179
Федорук А.В. Графіті слона з Хотинської фортеці першої половини XVIII ст.: спроба нової інтерпретації	183
Виногородська Л.І. Замок як пам'яткознавчий та туристичний об'єкт в культурно-ландшафтній спадщині України	188
Герчук Д.А. Дослідження археологічних старожитностей Хотинської фортеці	190
Dergaciova L.V., Bodnariuc N.I. A coin hoard of Hungarian Denars from Matthias Corvinus and Vladislav II from Chernivtsi region. To the problem of the new mint-marks	192
Драгомирецька О.Г., Андроничук В.І. Надходження археологічних артефактів до музейної скарбниці у 2021 році	193
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ.....	196

кераміки на даній ділянці не зафіксовано. В східній частині пам'ятки (урочище Писок) в розрізі дороги простежено культурний шар трипільської культури потужністю 0,1 м у вигляді шматків обмазки редукованої площадки й дрібних фрагментів посуду.

Мікротопоніма, який би чітко визначав місцеположення даної пам'ятки власне як городища, немає. Однак в селі побутує легенда, що в цьому місці в давнину турками закопано багато золота. Невеликі розкопи свідчать, що пам'ятка руйнується чорними копачами.

Михайло Чучко (Чернівці)

**ДУМИТРУ ТА МИРОН БАРНОВСЬКІ ЯК
ВЛАСНИКИ с. ТОПОРІВЦІ І КТИТОРИ
СТАРОВИННОЇ ЦЕРКВИ св. ПРОРОКА ІЛЛІ**

У селі Топорівці, розташованому за 15 км на північний схід від Чернівців, збереглася старовинна мурована церква св. пророка Іллі, спорудження якої пов'язують з представниками відомої молдавської боярської родини Барновських, а саме з Думитру Барновським та його сином Мироном Барновським-Могилою, власниками маєтку. Відомо, що Думитру Барновський, який в 1597 р. служив великим пагарником, а у 1598-1606 рр. – великим постельником, після смерті був похований у Топорівцях. Його батьком був колишній Чернівецький староста, Сучавський портар Тома Барновський – один із провідників повстання проти воеводи Якоба Геракліда Деспота в 1563 р., власник низки маєтків, зокрема у Хотинській волості (похований у Ворнецькому монастирі). Ще один його родич, Онуфріє Барновський, був серед урядників господаря Штефана. Дружина Думитру Барновського, Єлена-Єлесафета, була донькою гетьмана Мелентіє Баліки та його дружини Шеауки – доньки великого логофета Іона Могили і доводилася племінницею господарям Єремії й Симіону Могилам та митрополиту Молдавії Георгію (Могилі). В боярській садибі у Топорівцях близько 1590 р. у подружжя Думитру і Єлени Барновських народився син Мирон. Крім сина, Барновські мали також трьох доньок: Сирбку, Теодосію і Сафту (за іншими даними Маріїку). У 1615 р. М. Барновський обійняв посаду спетаря, в 1616 р. був Чернівецьким старостою, а

упродовж 1620-1621 рр. посідав пост Хотинського пиркелаба. Як свідчить літописець Мирон Костін, під час польсько-османської війни 1621 р., «за служби його під Хотном», був відзначений султаном. З тих часів був у приятельських відносинах з буджацьким мурзою Кантеміром. Тому, як констатував М. Костін, коли в 1622-1626 рр. Мирон Барновський був гетьманом і Сучавським портарем при господарі Раду Міхні, який був у напружених відносинах з татарами, «вотчини та поселення і містечка поблизу Чернівців, всякий раз, орда Кантеміра йдучи на війну в Землю Ляську стороною обходила і навіть нераз зупинявся сам Кантемір в Топорівцях в домі Барновського». Після смерті господаря Раду Міхні, що сталася 13 січня 1626 р., Мирон Барновський був обраний воєводою Молдавії і затверджений на цій посаді султаном. На момент приходу до влади він був вдівцем. Перша дружина – Антемія, донька ворніка Гавриїла Вартика, з якою М. Барновський одружився в 1614 р., померла 1622 р. Є дані, що він був одружений на молодшій доньці господаря Раду Міхні – Єкатерині. Востаннє, як воєвода Молдавії, у 1626 р. одружився на доньці Кам'янецького каштеляна Пржерембського.

Під час свого першого правління, яке тривало з 1626 до 1629 року, господар Мирон Барновський-Могिला побудував цілу низку церков і монастирів: він був ктиторм церкви Успення Пресвятої Богородиці в Яссах, яка носить його ім'я – обитель Бирновського, монастиря Хангу в долині Бистриці та брав участь у будівництві церкви Ставропігії у Львові. Він завершив будівництво монастиря Драгомирна, закладеного Молдавським митрополитом Анастасієм (Крімкою) та його родичами боярами Строїчами, а також почав будівництво церкви св. Іоанна в Яссах. Літописець М. Костін засвідчував надзвичайну ктиторську активність правителя щодо будівництва великого числа церков лише за три роки правління, тоді як в інших господарів це зайняло десятиліття, констатуючи: «І стільки він церков та монастирів збудував, скільки ні один з правителів в довгий час своїх правлінь не спромоглися поставити, а деякі й по 40 і по 20 років правили, а він лише – три роки». Однак про церкву в родовому маєтку Барновських – селі Топорівцях, хроніст не згадує, зауваживши лише, що воєвода Мирон «залишив маєток свій, Топорівці, село у волості Чернівецькій, і Шипотеле,

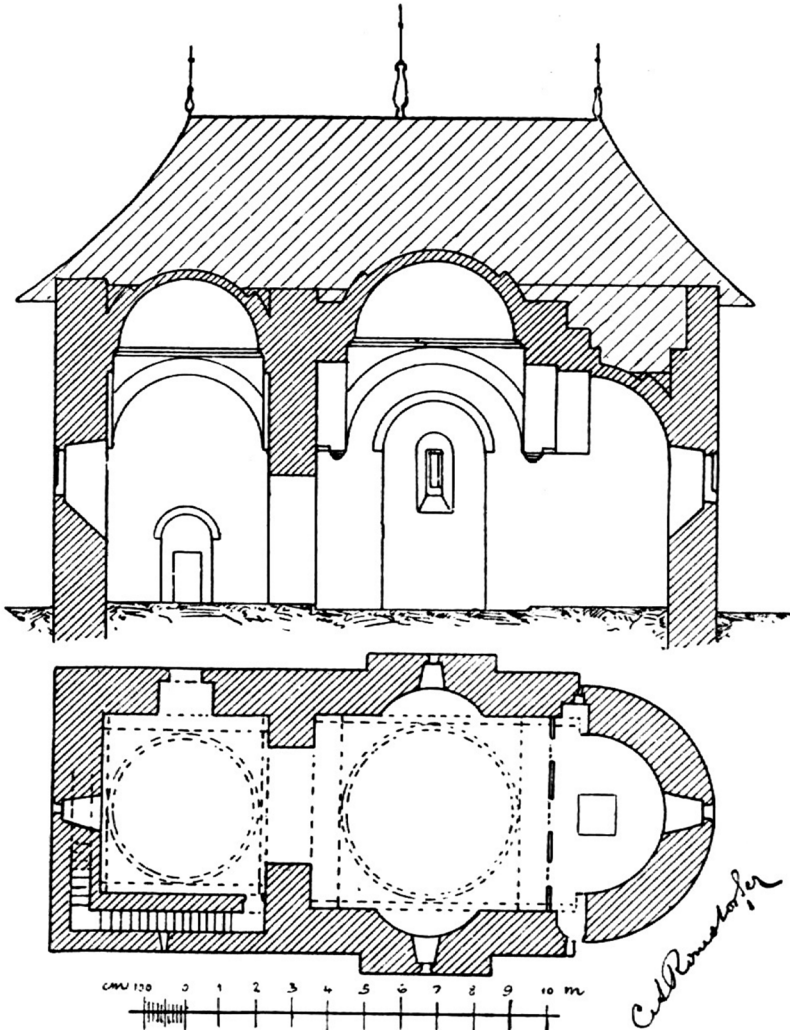

Рис. 1. План церкви в Топорівцях (за К. А. Ромшторфером).

у Гирлеу, підлеглому чотирьом патріархам монастирю своєму Святої Марії в місті в Яссах». Збереглася грамота воєводи Мирона Барновського-Могили від 9 грудня 1627 р. про пожертвування с. Топорівці монастиреві Успення Пресвятої Богородиці в Яссах, що був приклонений храму Воскресіння Господнього в Єрусалимі.

Це дарування пізніше було підтверджено також грамотами воєводи Моїсея Могили (в 1633 р.) та господаря Антіоха Кантемира (в 1705 р.).

За відсутності літописних згадок про топорівський храм, як результат ктиторської діяльності господаря Мирона Барновського-Могили, єдиним свідченням того, що церква в Топорівцях є творінням Барновських, служить вказівка про це у заповіті Мирона-воєводи, складеному ним у Константинополі перед стратою 22 червня 1633 р., куди він прибув для затвердження султаном в статусі господаря Молдавії і був заарештований та приречений до смертної кари за зв'язки з поляками. Зокрема у 9-му пункті цього передсмертного заповіту міститься вказівка господаря виконавцям його останньої волі – кумнату (шурину) великому ворніку Матеяшу Гаврилашу, колишньому Чернівецькому і Хотинському старості, чоловіку сестри воєводи Сирбки та великому постельнику Янку Костіну, чоловіку племінниці господаря Сафти і батьку хроніста Мирона Костіна – про завершення родинної церкви-усипальниці в Топорівцях: «l) Церква в Топороуць, де лежать кістки мого батька, нехай благословить його Господь, хай буде тими *(маються на увазі на. – М.Ч.)* до кінця завершено». А у пункті 12-му йдеться про умови утримання села та церкви ченцями Барновського монастиря: «o) Для села, для Топорауць, якщо ченці будуть вважати і знати, що вони не зможуть утримати це село, що покинуть, у крайньому разі, і, як ми сподіваємося, вони зберегли більше, ніж спустошили це місце і святу церкву, де лежать кістки нашого батька, я краще дозволю ченцям торгуватися з ворніком Гаврилашем, нехай вони знайдуть в іншому місці спокій і тримаються там дочками моєї сестри Сирбки».

Таким чином, з тексту заповіту виходить, що церква-усипальниця Барновських в Топорівцях була зведена ще при житті батька Мирона – Думитру Барновського. Останній після своєї смерті був у ній похований за правом ктитора, а ктиторські права у подальшому перейшли до Мирона Барновського. Той, однак, як видно із заповіту, з різних причин, так і не встиг завершити опорядження церкви, тому надалі про це мали подбати вже виконавці його передсмертного заповіту Матеяш Гаврилаш і Янку Костін.

За архітектурним типом мурована церква св. пророка Іллі в Топорівцях – тридільний триконховий храм, який, крім того, що

Фото 1. Старовинна церква св. Іллі в Топорівцях (фото Л. Балана).

був домом Божим і родинною усипальницею, мав також оборонне значення. До прямокутної нави з невеличкими бічними конхами, схованими в товщі стін примикає зі сходу півкругла апсида вітваря, а із заходу прямокутний притвор. Зовнішній вигляд характеризується цільністю об'єму, покритого високим чотирисхилим, покритим дранкою, дахом, гребінь якого увінчаний трьома залізними хрестами. Гладкі й масивні за рахунок відсутності великих світлових прорізів стіни, розділено незначними виступаючими креповками і горизонтальним пояском поребрика. Прямокутні невеличкі вузькі з арковим завершенням вікна виділені різьбленим обрамленням. Вхід прорізано в північній стіні притвору. Вхідні двері з кам'яними обрамленням в готичному стилі колись були маленькі. Об'єми притвору та нави розділені підпружною аркою. Цей отвір був розширений приблизно в 1870 р. на місці маленьких дверей із замками. У церкві був іконостас, який датувався приблизно 1880 р. Притвор перекритий склепінням, що опирається на врізані в стіни неглибокі підпружні арки. Четверик нави через паруси перекритий сферичним склепінням. Центральний об'єм вищий за бічні. На горищі по всьому периметру стін зберігся парапет з бійницями. Інтер'єр храму, як свідчив К. А. Ромшторфер, колись прикрашав

розпис, який в кінці XIX ст. був цілком закопчений. Невеликі конхи навізуально збільшують внутрішній її простір. Біля церкви стоїть цегляна дзвіниця, зведена пізніше за сам храм. Церковне подвір'я обнесене невисоким муром.

Стосовно дати побудови храму й досі точаться дискусії. Е. Грігоровіца висловлював припущення, що «ймовірно, що цю церкву започаткував якийсь його (М. Барновського-Могилі. – М. Ч.) пращур, бо в її інвентарі є запис, в якому сказано, що вона збудована 1560 року; однак дата може бути неправильною. Традиція каже, що цю церкву зруйнували турки і, лагодячи її, майстри, за відсутності драбини, злетіли згори, за допомогою зроблених ними крил з драниць». Вже наприкінці XIX ст. К. А. Ромшторфер поставив під сумнів дату, яка наводиться в церковних інвентарних записах і довідниках Буковинської православної архієпархії – 1560 р. Різні вчені вказують і 1619 і 1629 рр., але загалом, дослідники сходяться в думці, що храм св. Іллі зведений не в другій половині XVI ст., а упродовж першої третини XVII ст. і його ктиторами є представники родини Барновських, які в той час володіли Топорівцями. Зокрема, Г. Балш датує церкву початком XVII ст., відзначаючи схожість її окремих архітектурних елементів з церквою св. Іоанна в Яссах та храмом Пречистої в Галаці, збудованих у той самий період.

*Борис Шевчук (Мошанець),
Микола Ільків (Чернівці)*

АНТРОПОМОРФНА ПЛАСТИКА З ПОСЕЛЕННЯ ТРИПІЛЬСЬКОЇ КУЛЬТУРИ МОШАНЕЦЬ, уроч. ДЖІЯ

Поселення трипільської культури розташоване на північній околиці с. Мошанець (Дністровський, раніше Кельменецький, р-н Чернівецької обл.), на мису між р. Дністер і струмком-притокою р. Джія (лівий берег). Після утворення Дністровського водосховища активно розмивається його водами. Підйомний матеріал поширюється на площі 130×50 м. На основі керамічного комплексу Т. М. Ткачук (2007) відніс поселення до I фази розвитку мерешовської групи (етап VII).

Крім численних фрагментів керамічних посудин, виробів з каменю та рогу, з пам'ятки походить невелика колекція антропоморфної та зооморфної пластики. Перша, за винятком одного екземпляру, представлена майже виключно жіночими статуетками. Всі вони у стоячому положенні, без слідів розпису,

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Авраменко Мар'яна Олексіївна – молодший науковий співробітник відділу археології ранніх слов'ян Інституту археології НАН України.

Андроничук Валентина Петрівна – старший науковий співробітник відділу археології, історії середніх віків та нового часу Чернівецького обласного краєзнавчого музею.

Aparaschivei Constantin – Muzeul Național al Bucovinei, Suceava.

Бандрівський Микола Стефанович – доктор історичних наук, старший науковий співробітник відділу археології Інституту українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України, Голова Археологічної комісії НТШ.

Безушко Ілля Радович – краєзнавець, завідувач на громадських засадах археологічними фондами Опришенського музею археології та етнографії ім. Максиміліана Гакмана.

Berzovan Alexandru – Academia Română, Institutul de Arheologie, Iași.

Боднарюк Микола Іванович – директор Опришенської ЗОШ І-ІІІ ступенів Глибоцького району, директор Музею археології та етнографії імені Максиміліана Гакмана с. Опришени.

Болтанюк Петро Анатолійович – магістр історії, завідувач сектору «Музей старожитностей» Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника.

Буйновська Єлизавета Валентинівна – директор Державного історико-архітектурного заповідника «Хотинська фортеця».

Буравченко Всеволод Сергійович – кандидат технічних наук, доцент кафедри архітектурних конструкцій Київського національного університету будівництва та архітектури, засновник проекту Master Terebrus.

Вакуленко Ліана Василівна – доктор історичних наук, провідний науковий співробітник сектору «Археологія епохи раннього заліза» Національного музею історії України.

Виноградська Лариса Іванівна – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу давньоруської та середньовічної археології Інституту археології НАН України.

Возний Ігор Петрович – доктор історичних наук, професор кафедри релігієзнавства і теології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Воротняк Іван Дмитрович – кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Герчук Даяна Андріївна – молодший науковий співробітник Державного історико-архітектурного заповідника «Хотинська фортеця».

Горобець Леонід Вікторович – доктор біологічних наук, старший науковий співробітник Національного науково-природничого музею НАН України.

Грига Віктор Вікторович – головний спеціаліст відділу супроводу реформ та аудиту місцевих програм апарату Чернівецької обласної ради, член Чернівецького підрозділу ВГО «Спілка археологів України».

Гура Наталія Сергіївна – викладач історії Братушанської гімназії, Єдинецький район, Молдова.

Гуцал Віталій Анатолійович – кандидат історичних наук, завідувач науково-дослідної лабораторії археології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Демський Назар Володимирович – директор історико-краєзнавчого музею с. Словіта.

Dergaciova Lilia – PhD, scientific researcher, Numismatic Department, The Library of the Romanian Academy.

Діденко Сергій Васильович – кандидат історичних наук, завідувач сектору «Археологія доби раннього заліза» науково-дослідного відділу збереження фондів Національного музею історії України.

Драгомирецька Оксана Гергіївна – завідувачка відділу археології, середніх віків та нової історії краю Чернівецького обласного краєзнавчого музею.

Ємчук Володимир Володимирович – головний спеціаліст відділу охорони і збереження пам'яток архітектури управління охорони культурної спадщини Чернівецької міської ради.

Желага Дмитро Ігорович – аспірант відділу археології енеоліту – бронзової доби Інституту археології НАН України.

Іваночко Альона Ігорівна – старший науковий співробітник Державного історико-архітектурного заповідника «Хотинська фортеця».

Ільків Микола Володимирович – кандидат історичних наук, асистент кафедри всесвітньої історії Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, директор Чернівецької філії ДП «НДЦ «ОАСУ» Інституту археології НАН України.

Ісopesку Андрій Петрович – краєзнавець, завідуючий на громадських засадах нумізматичними фондами Опришенського музею археології та етнографії ім. Максиміліана Гакмана.

Калініченко Віталій Андрійович – кандидат історичних наук, асистент кафедри всесвітньої історії Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Кононенко Олеся Миколаївна – кандидат історичних наук, науковий співробітник відділу «Археологічний музей» Інституту археології НАН України.

Коржик Віталій Павлович – кандидат географічних наук, заступник директора національного природного парку «Хотинський» з науково-дослідної роботи, старший науковий співробітник, заслужений природоохоронець України.

Корохіна Анастасія Вікторівна – кандидат історичних наук, науковий співробітник Інституту археології НАН України.

Косован Василь Миколайович – магістр гідрології, краєзнавець.

Косован Людмила Василівна – завідувачка відділу науково-освітньої роботи Чернівецького обласного краєзнавчого музею.

Кравченко Роман Анатолійович – молодший науковий співробітник відділу археології раннях слов'ян Інституту археології НАН України.

Кузик Олег Петрович – член Чернівецького підрозділу ВГО «Спілка археологів України».

Купчанко Михайло Михайлович – вчитель-методист, вчитель історії Реваківського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів, краєзнавець.

Куценяк Оксана Ярославівна – завідувачка Відділу «Музей історії України» Львівського історичного музею.

Кушнір Іванка Борисівна – головний спеціаліст сектору цифрової трансформації Державного архіву Чернівецької області.

Легета Валерія Павлівна – архівіст II категорії Державного архіву Чернівецької області.

Мегей Валерій Пилипович – археолог, краєзнавець.

Мельничук Олег Любомирович – молодший науковий співробітник відділу охорони культурної спадщини Національного заповідника «Давній Галич».

Миська Роман Григорович – кандидат історичних наук, доцент, заступник директора з наукової роботи КЗ ЛОР АДІКЗ «Густань».

Михайлюк Василь Васильович – начальник відділу охорони та збереження пам'яток архітектури управління охорони культурної спадщини Чернівецької міської ради.

Мордовін Максим Вікторович – асистент професора, Університет імені Етвеша Лоранда, Науково-археологічний інститут, м. Будапешт.

Нечитайло Павло Олександрович – кандидат історичних наук, науковий співробітник ДП «Науково-дослідний центр «Охоронна археологічна служба України» Інституту археології НАН України.

Niculică Bogdan Petru – Muzeul Național al Bucovinei, Suceava.

Омельченко Олександр Вікторович – кандидат історичних наук, науковий співробітник ДП «Науково-дослідний центр «Охоронна археологічна служба України» Інституту археології НАН України.

Парацій Володимир Михайлович – старший науковий співробітник Бережанського краєзнавчого музею (Тернопільська область), член Тернопільського міського осередку Наукового товариства ім. Шевченка.

Петегирич Володимир Михайлович – науковий співробітник Відділу археології Інституту українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України.

Петраускас Олег Валдасович – кандидат історичних наук, завідувач відділу археології ранніх слов'ян Інституту археології НАН України.

Петровський-Штерн Йоханан – професор єврейських студій Північно-Західного університету (Іллінойс, США), член-кореспондент Українського наукового інституту Гарвардського університету, професор Українського Вільного Університету в Мюнхені.

Пивоваров Сергій Володимирович – доктор історичних наук, професор.

Погоральський Ярослав Володимирович – кандидат історичних наук, завідувач Археологічного музею Львівського національного університету імені Івана Франка.

Поп'юк Яна Анатоліївна – кандидат географічних наук, асистент кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії ЧНУ імені Юрія Федьковича.

Преступенко Юрій Володимирович – директор Чернівецького обласного центру з питань культурної спадщини.

Прохненко Ігор Анатолійович – кандидат історичних наук, доцент кафедри археології, етнології та культурології Ужгородського національного університету.

Прохненко Катерина Ігорівна – студентка 4 курсу факультету суспільних наук Ужгородського національного університету.

Рідуш Богдан Тарасович – доктор географічних наук, кандидат історичних наук, професор, завідувач кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії ЧНУ імені Юрія Федьковича.

Романович Тетяна Іванівна – завідувач відділу охорони пам'яток історії та культури Чернівецького обласного центру з питань культурної спадщини.

Ротар Оксана Василівна – заступник директора з наукової роботи Чернівецького обласного краєзнавчого музею.

Рубанець Микола Васильович – генеральний директор Державного архіву Чернівецької області.

Руснак Олександр Валерійович – кандидат історичних наук, асистент кафедри історії України Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Садов'як Михайло Дмитрович – студент 4 курсу факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Сандуляк Віктор Олексійович – завідувач науково-дослідного відділу Державного історико-архітектурного заповідника «Хотинська фортеця».

Семенюк Микола Степанович – викладач основ філософських знань, культурології Чернівецького коледжу дизайну та економіки, методист Ради директорів закладів фахової передвищої освіти Чернівецької області, член Національної спілки краєзнавців України.

Simalcsik Angela – dr., «Olga Necrasov» Centre for Anthropologic Research, Romanian Academy Iași Branch.

Строценъ Богдан Степанович – кандидат історичних наук, науковий співробітник ДП «Науково-дослідний центр «Охоронна археологічна служба України» Інституту археології НАН України, викладач кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка.

Терський Святослав Володимирович – доктор історичних наук, провідний науковий працівник сектору археології Львівського історичного музею, професор кафедри історії, музеєзнавства і культурної спадщини Національного університету «Львівська політехніка».

Тимчук Дмитро Вадимович – науковий співробітник ДП «Науково-дослідний центр «Охоронна археологічна служба України» Інституту археології НАН України.

Ткачук Тарас Михайлович – кандидат історичних наук, завідувач археологічного відділу Національного заповідника «Давній Галич».

Томенчук Богдан Петрович – завідувач кафедри етнології та археології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, керівник Галицької археологічної експедиції.

Федорук Андрій Васильович – кандидат історичних наук, науковий співробітник відділу археології, історії середніх віків та нового часу Чернівецького обласного краєзнавчого музею.

Христан Назарій Михайлович – кандидат історичних наук, асистент кафедри історії України Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Хромова Ірина Костянтинівна – кандидат історичних наук, науковий співробітник Інституту історії НАН України.

Черненко Олена Євгенівна – кандидат історичних наук, доцент Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Шевченка.

Черновол Дмитро Костянтинівич – кандидат історичних наук, науковий співробітник відділу археології енеоліту – бронзової доби Інституту археології НАН України.

Чобан Роман Дмитрович – краєзнавець, вчитель географії Джурівського ліцею Снятинської районної ради Івано-Франківської області.

Чучко Михайло Костянтинівич – доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Шевчук Борис Васильович – краєзнавець, с. Мошанець.

Шкурідін Олександр Миколайович – член ВГО «Спілка археологів України», член Національної спілки краєзнавців України.

Яковишина Яна Миколаївна – кандидат історичних наук, молодша наукова співробітниця відділу археології Інституту українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України.

Якубовська Оксана Зеновійвна – керівник науково-дослідного відділу Комунального закладу Львівської обласної ради «Адміністрація історико-культурного заповідника «Давній Пліснеськ».

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**АРХЕОЛОГІЯ БУКОВИНИ:
ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Тези доповідей V міжнародного наукового семінару

м. Чернівці, 10 грудня 2021 р.

Комп'ютерна верстка – ***В. А. Калініченко***

*На обкладинці: поштівка із зображенням руїн
Цецинського замку в Чернівцях (XIX – початку XX ст.),
чаша-піала та пічні кахлі XVIII ст. з Хотинської фортеці
(розкопки 2014, 2015 рр.)*

